

Mindenekelőtt a következőket állapíthatjuk meg:

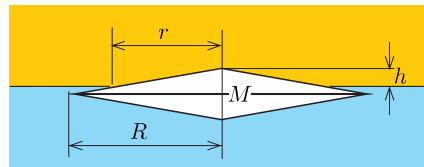
Mivel a kettőskúp fajsúlya nagyobb az olajénál, a test az olajsínt alatt belemerül a vízbe is. A kettőskúp tengelye függőleges helyzetet vesz fel, mivel alapkörének átmérője sokszorosa a magasságának.

Legyen kúp alapkörének sugara R ,
 a test teljes magassága M ,
 a vízből kiálló része h ,
 a vízfelszín által kimetszett kör sugara T ,
 a kúp félnyílásszöge α .

Nyilván

$$R = \frac{M}{2} \operatorname{tg} \alpha, \quad T = h \operatorname{tg} \alpha.$$

Legyen a kettőskúp vízbe merülő részének térfogata V_v , az olajba merülőé V_o .

Archimédész törvénye szerint

$$V_o \gamma_o + V_v \gamma_v = (V_o + V_v) \gamma_t \quad \text{írható}$$

$$\text{itt } V_o + V_v = \frac{M \cdot R^2 \pi}{3} = \frac{M^3}{12} \pi \operatorname{tg}^2 \alpha, \quad \text{és } V_o = \frac{h \cdot r^2 \cdot \pi}{3} = \frac{h^3}{3} \pi \operatorname{tg}^2 \alpha.$$

E képleteket az előbbi egyenletbe írva:

$$\frac{h^3 \operatorname{tg}^2 \alpha \pi}{3} \gamma_o + \frac{\frac{M^3}{4} \pi \operatorname{tg}^2 \alpha - h^3 \pi \operatorname{tg}^2 \alpha}{3} \gamma_v = \frac{M^3}{12} \pi \operatorname{tg}^2 \alpha \cdot \gamma_t.$$

Egyszerűsítés után:

$$h^3 (\gamma_o - \gamma_v) = \frac{M^3}{4} (\gamma_t - \gamma_v), \quad \text{azaz}$$

$$h = M \cdot \sqrt[3]{\frac{\gamma_v - \gamma_t}{4(\gamma_v - \gamma_o)}}.$$

Behelyettesítve az adott értékeket $h = 2,12$ cm adódik. Azaz a kettőskúp úgy úszik, hogy nagyobb része a vízben van, az olajban levő csúcsa a vízfelszín felett 2,12 cm-re helyezkedik el.

A fent tárgyalt esetben a kettőskúp helyzetének stabil voltát az biztosította, hogy súlypontja épp a tárgyalt esetben volt legmélyebb helyzetben.

Megváltozik a helyzet, ha a kúp nem merül legalább félig a vízbe. Ez esetben már nem a tárgyalt helyzet lesz a legstabilabb, hanem az, melynél a kettőskúp tengelye vízszintes helyzetű.

Mészáros György (Bp., Piarista g. III. o. t.)